

Oktobermaand bijeenkomstenmaand

In oktober vonden er veel bijeenkomsten plaats die interessant zijn voor de wereld van de plaagdierbeheersing. Hieronder vindt u een verslag van een aantal van deze bijeenkomsten.

Bijeenkomst GGD en KAD

Tekst: Lucienne de Leeuw, GGD West-Brabant, afdeling infectieziekten en reizigerszorg

Op 15 oktober jl. organiseerde het KAD een bijeenkomst met de GGD Noord-Brabant en Zeeland om te informeren over de huidige ontwikkelingen binnen de plaagdierbeheersing en de rol van de GGD hierin. Er werd gesproken over de transitie van ongediertebestrijding naar plaagdierbeheersing en welke consequenties dit heeft voor de individuele burger en de gemeente. De presentatie van Nico Vonk van het KAD maakte duidelijk dat de GGD als gemeentelijke gezondheidsinstelling een belangrijke rol kan spelen bij deze transitie. Verschillende afdelingen binnen de GGD hebben te maken met plaagdierbeheersing:

Afdeling OGGZ via het meldpunt zorg en overlast; Technische Hygiënezorg bij de inspecties van campings, recreatieve havens en andere instellingen binnen de gemeente; Algemene Infectieziektebestrijding vanwege het feit dat plaagdieren een vector en een transmissieroute van infectieziekten kunnen zijn en bureau GMV in verband met mogelijke gezondheidsrisico's die plaagdieren kunnen vormen in de leefomgeving.

Recente wetwijzigingen zullen leiden tot een duurzame wijze van plaagdierbeheersing. Ongediertebestrijding is te beperkt en minder effectief dan plaagdierbeheersing (het betreft symptoombestrijding, de oorzaak of aanleiding van het probleem wordt niet of nauwelijks aangepakt). Consequenties voor de afzonderlijke gemeenten is dat de aandacht wordt verlegd naar preventie en bewustwording bij de burger. Met andere woorden, een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid ten behoeve van plaagdierbeheersing waarbij meerdere partijen tegelijkertijd betrokken kunnen zijn.

De gemeente kan bij haar taken met betrekking tot plaagdierbeheersing op verschillende wetgeving terugvallen. De GGD heeft een signalerende en tevens een adviserende rol voor zowel de gemeente als de individuele burger. Het KAD kan afzonderlijke gemeenten (GGD) en individuele burgers ondersteuning bieden met betrekking tot voorlichting, determinatie en bestrijding/beheersing. Het

KAD kan voor de gemeente, middels een contract, een structurele partner zijn bij de uitvoering van plaagdierbeheersing.

Traas expositie 'Van plaagdier tot prooidier'

De aftrap van de eerste 'Traas Nature Care themaweken 2015', werd op 7 oktober jl. georganiseerd door Traas Ongediertebestrijding te 's-Gravenpolder (ZLD) in samenwerking met verschillende partners. Het KAD juicht dergelijke initiatieven toe en was daarom als partner aanwezig bij de opening.

Het thema van deze weken is: 'Van plaagdier tot prooidier'. Gedurende de themaweken worden diverse lezingen verzorgd, zijn er themalessen voor basisscholen, worden wandelingen georganiseerd en kan een bezoek worden gebracht aan de expositie. Een expositie boordevol voorbeelden van plaag- en prooidieren, predatoren, en middelen en methoden om te voorkomen dat bepaalde diersoorten zich tot grote populaties ontwikkelen. Of juist om aanwezigheid van bepaalde diersoorten te stimuleren.

Een prachtig initiatief dat binnen het geheel van faunabeheer de verbinding laat zien tussen 'plaagdierbeheersing' enerzijds en 'natuurbeheer' anderzijds. Het maakt duidelijk dat deze begrippen niet los van elkaar gezien kunnen worden. De verbazing, die zichtbaar was op de gezichten van vele bezoekers, bewijst dat mensen niet of nauwelijks kennis hebben van de materie. Kennis die juist onontbeerlijk is voor bewustwording bij mensen. Bewustwording die duidelijk maakt dat preventie van plaagdieren effectiever is dan de bestrijding ervan.

Bijeenkomst PLA..N. 2015

Branchevereniging Plaagdierbeheersing Nederland (PLA..N.) organiseerde 29 oktober jl. de jaarlijkse bijeenkomst in Zeewolde, met als thema 'Plaagdierbestrij-

ding anno 2020'.

De bijeenkomst werd geopend door dagvoorzitter Rob van Veldhuijzen. Na een overzicht van wat de branchevereniging voor haar leden kan betekenen, werd de stand van zaken van het IPM-protocol en de bijbehorende certificering voor het gebruik van anticoagulantia rondom gebouwen en voedselopslagplaatsen toegelicht.

De winnaar van de Metamorfose Award 2015 voor organisaties of personen die veel voor de branche betekend hebben, werd bekend gemaakt: In2Care uit Wageningen. Zij hebben in een korte tijd drie producten ontwikkeld die helpen in de strijd tegen muggen die ziekten overbrengen.

Vervolgens gaf Bruce Schoelitz van het KAD een presentatie over de uitdagingen die ons te wachten staan in 2020. Dat zijn globale processen, zoals urbanisatie, klimaatverandering en globalisatie van handel, maar ook lokale factoren, zoals een veranderende bouwstijl door de focus op energieneutraal bouwen en vergroening van de binnenstad. Aan de andere kant verandert de bestrijding zelf, door het beperken van het gebruik van biociden. Zijn boodschap: IPM wordt nog belangrijker. Voor nu betekent dat voor veel bestrijders dat ze hun werkwijze moeten aanpassen, in 2020 is het heel normaal.

Joeke Nijboer, van Nijboer Consultancy, gaf een presentatie over het gedrag van ratten en muizen. Het gedrag wordt veelal gestuurd door de populatiestructuur, met een dominant mannetje -soms een vrouwtje- en ondergeschikte dieren. De knaagdieren zijn in staat om door geuren aan te geven of voedsel geschikt of ongeschikt is voor familieleden. Dit kan een reden zijn waarom sommige kisten beter worden belopen dan andere.

Door de aanwezige geïnteresseerden werden goede en interessante vragen gesteld. Ook bij de discussie aan het eind, waarbij naast de sprekers, ook Bastiaan Meerburg (plaagdierexpert verbonden aan Wageningen Universiteit & Research Centrum) aanwezig was. Al met al een leerzame dag.

Landelijke Uilendag 2015

Tekst: Ton Bode, van 1974-1996 medewerker afdeling Bestrijding van Dierplagen

Op 10 oktober jl. werd in Meppel de tweejaarlijkse Landelijke Uilendag gehou-

den, georganiseerd door Kerkuilen Werkgroep Nederland. Het programma bestond uit tal van onderwerpen op het gebied van onderzoek en bescherming van uilen.

Tom van der Meij hield een lezing over het vaststellen van de aanwezigheid van kleine zoogdieren door middel van het uitpluizen van braakballen. Om hierbij geen soorten te missen, moet een partij braakballen zo groot zijn, dat er minimaal honderdvijftig prooiersten kunnen worden gedetermineerd. Omdat de kerkuil een ware opportunist is (hij eet alle soorten), worden vooral de prooien van deze soort gebruikt voor verspreidingsonderzoek en om populatieontwikkelingen te volgen.

Het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen stond stil bij de transitie van ongediertebestrijding naar plaagdierbeheersing. Tevens werd uitleg gegeven over het beheersen van rattenpopulaties buiten gebouwen. Het verminderen van het gebruik van anticoagulantia zal een verminderde kans op doorvergiftiging geven.

De lezing door Ronald van Harxen over parasieten was een eyeopener, onder meer door de vermelding dat vogelvlooiën in staat zijn om met hun uitwerpselen eieren zodanig te bevuilden, dat deze niet meer uitkomen. Grote aantallen vlooiën kunnen er ook voor zorgen dat uilskuikens (bijvoorbeeld steenuil) zo worden leeggezogen dat zij sterven. Ook andere belagers, zoals luisvliegen, luizen en mijten beïnvloeden het welzijn van deze holenbroeders negatief.

Romke Kleefstra's lezing over velduilen ging in op het grote aantal broedparen in 2014. Dit was te danken aan de enorme veldmuizenpopulatie (plaag) die zich vooral in delen van Friesland manifesteerde.

Themabijeenkomst Plaagdiermanagement NVRD-NVPB

De Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD) en de Nederlandse Vereniging van Plaagdiermanagement Bedrijven (NVPB) organiseerden op 15 oktober jl. samen een themabijeenkomst plaagdiermanagement.

Ingrid Becks-Vermeer van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) belichtte de visie van het Ctgb op de minimalisatie van risico's van het gebruik van biociden. Jenny Thunnissen van Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) gaf een presentatie over toezicht en risicobeheersing. Vervolgens gaf Miriam Maas, onderzoeker bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), de stand van zaken door over monitoringsonderzoek naar ratten. Willem Keur van Stichting Keurmerk Plaagdiermanagement Bedrijven (KPMB) sprak over een modulair stelsel voor certificering.

In de middag was er ruimte voor sessies over uiteenlopende thema's: van non-tox bestrijdingsmethoden tot risicobeheersing en plaagdiermanagement binnen gemeenten. De bijeenkomst werd afgesloten met een paneldiscussie over maatschappelijk verantwoord plaagdiermanagement. ●